

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**ПЕДАГОГІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО
СЕРЕДОВИЩА В РОБОТІ З РІЗНИМИ
СОЦІАЛЬНИМИ СУБ'ЄКТАМИ**

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
22 ЛИСТОПАДА 2016 РОКУ**

Затверджено редакційно-видавничою
радою Харківського національного
педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
протокол № від р.

ХАРКІВ – 2016

2. Алиева Л. В. Становление и развитие отечественного детского движения как субъекта воспитательного пространства : дис. доктора пед. наук: 13.00.01 / Алиева Людмила Владимировна. — М., 2002. — 322 с.
3. Краснокутская С. Н. Социальная компетентность как качественная характеристика процесса социализации студентов / С. Н. Краснокутская // Сборник науч. трудов Северо-Кавказского гос. техн. ун-та. Серия: Гуманитарные науки. – Ставрополь : СевКавГТУ, 2005. – № 1(13). – С. 77–79.

Кабусь Н.Д.

кандидат педагогических наук, доцент,
докторант кафедры заглавной педагогики и педагогики высшей школы,
Харьковский национальный педагогический университет имени Г.С. Сковороды

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНИХ ГРУП

Формування готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до соціально-педагогічної діяльності зі стимулювання соціальних груп (зокрема, дітей, молоді, дорослих, сім'ї, а також представників «груп ризику») до сталого розвитку, що є одним із важливих завдань в контексті переходу суспільства на шлях сталого розвитку, потребує створення певних умов у процесі підготовки майбутніх фахівців, які уможливають досягнення визначеної мети.

Аналіз праць науковців (Ж. Давидової, Т. Дмитренко, Т. Колбіної, О. Попової та ін.) дозволяє під педагогічними умовами розуміти необхідні обставини, які мають бути створені для організації педагогічного процесу, управління ним, налагодження спілкування між його учасниками для досягнення запланованих результатів.

З урахуванням основних характеристик процесу сталого розвитку, особливостей соціально-педагогічної діяльності зі стимулювання до сталого розвитку представників різних соціальних груп, обґрунтовано сукупність умов, що забезпечують цілісність процесу підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до діяльності в досліджуваному напрямі, а саме: інтеграція ідеї сталого розвитку зі змістом вищої соціально-педагогічної освіти протягом всього періоду навчання; формування й підтримка у студентів стійкої позитивної мотивації до діяльності зі сталого розвитку соціальних груп; створення духовно-насиченого розвивально-творчого середовища у вищому навчальному закладі; посилення практичної спрямованості підготовки майбутніх соціальних педагогів; поступове просування студентів на рівень самоорганізації і самоуправління власною діяльністю.

Так, інтеграція ідеї сталого розвитку зі змістом вищої соціально-педагогічної освіти протягом всього періоду навчання забезпечує цілісність та безперервність процесу підготовки до сталого розвитку різних соціальних груп на різних етапах особистісно-професійного становлення майбутнього фахівця –

від усвідомлення значення діяльності в означеному напрямі, розуміння її сутності – до набуття безпосереднього досвіду в процесі практичної, волонтерської діяльності, що дозволяє актуалізувати цінності, засвоїти знання, уміння і навички, розвинути професійно-особистісні якості, набутти індивідуально-творчого характеру здійснення діяльності.

Іншою невід'ємною умовою ефективності підготовки фахівців до діяльності зі сталого розвитку соціальних груп є формування й підтримка у студентів стійкої позитивної мотивації до такої діяльності на підґрунті усвідомлення майбутніми соціальними педагогами важливості й невідкладності реалізації стратегії сталого розвитку цивілізації, власної місії, ролі особистості і соціальних спільнот у перебігу означеного процесу, що спонукає до активних дій у різних видах професійної підготовки й орієнтує діяльність соціального педагога на пошук чи створення ефективних засобів здійснення цілеспрямованого мотивуючого впливу на представників різних соціальних груп, активізації їхньої мотиваційно-ціннісної сфери, оскільки актуалізація внутрішніх ресурсів їхнього саморозвитку, здатності до самоорганізації знаходиться в діалектичній єдності з мотивацією та системою цінностей.

Створення духовно-насиченого розвивально-творчого середовища у вищому навчальному закладі сприяє активізації й розвитку духовно-творчого потенціалу майбутніх соціальних педагогів, стимулює студентів до професійної творчості з метою: 1) розробки й реалізації конкретних заходів духовно-творчого розвитку представників різних соціальних груп в процесі соціальної виховної, практичної, волонтерської діяльності; 2) створення програм залучення різних соціальних суб'єктів, інтеграції виховного потенціалу соціуму для стимулювання до сталого розвитку представників різних соціальних груп, що, у свою чергу, сприятиме створенню розвивально-виховного середовища в мікросоціумі.

У контексті формування готовності майбутніх соціальних педагогів, соціальних працівників до сталого розвитку соціальних груп важливим є також посилення практичної спрямованості підготовки майбутніх фахівців, активне залучення студентів до організації соціально-виховної діяльності в дитячих садках, загальноосвітніх навчальних закладах, волонтерській діяльності в центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центрах соціально-психологічної реабілітації, притулках, інтернатах, громадських організаціях, що забезпечує здобуття досвіду професійної діяльності, сприяє усвідомленню творчої природи соціально-педагогічної діяльності, стимулює до професійного самовдосконалення.

Іншою важливою умовою підвищення рівня готовності майбутніх фахівців до соціально-педагогічної діяльності зі сталого розвитку соціальних груп є стимулювання студентів до самоорганізації і самоуправління власною діяльністю й розвитком (духовним, особистісно-соціальним, професійно-творчим), що забезпечує їх становлення як активних суб'єктів професійної діяльності в досліджуваному напрямі, здатних діяти для стимулювання до сталого розвитку представників різних соціальних груп з метою їх подальшого просування на рівень саморозвитку й самоуправління. З урахуванням того, що

сталий розвиток є внутрішньо керованим процесом (можливим на основі внутрішніх зусиль особистості, активної свідомої позиції суб'єкта в цьому напрямі), розвиток суб'єктності особистості, її становлення як суб'єкта власної життєдіяльності та розвитку, а також як відповідального соціального суб'єкта, є невід'ємною умовою її виходу на рівень сталого розвитку.

Створення наведених вище умов у процесі професійної підготовки фахівців соціальної сфери до сталого розвитку соціальних груп сприяє як переведенню майбутніх соціальних педагогів та працівників на рівень сталого розвитку і саморозвитку, так і набуттю ними здатності свідомо діяти з метою стимулювання до сталого розвитку представників різних соціальних груп.

Курінний Я.В.

аспірант кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи,
ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”

РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ЕКОНОМІЧНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНЯТ В УМОВАХ ДНЗ

Впроваджуючи розроблені соціально-педагогічні умови економічної соціалізації ми виходили з того, що зазначений процес може бути продуктивним тільки у тому випадку, якщо буде задіяний весь комплекс умов як системна цілісність, оскільки часткове їх використання не може вирішити позначену мету ефективно. У ході розробки системи соціально-педагогічних умов соціалізації особистості дошкільника в освітньому процесі ДНЗ, ми враховували вплив наступних чинників: соціального замовлення суспільства системі дошкільної освіти в аспекті досліджуваної проблеми; специфіки і можливостей економічної соціалізації особистості старшого дошкільного віку у контексті взаємозв'язку зовнішньої і внутрішньої підсистем; необхідності реалізації умов в їх єдності і взаємообумовленості.

В основу нашої практики реалізації умов економічної соціалізації дошкільників в освітньому закладі був покладений принцип моделювання, який у сучасній науці розглядається як загальнонауковий метод пізнання та перетворення об'єктивної дійсності.

Створена модель, на нашу думку, характеризується цілісністю, так як усі вказані блоки взаємопов'язані між собою, несуть певне навантаження і спрямовані на кінцевий результат – досягнення достатнього рівня економічної соціалізованості; наявністю інваріантної (провідна мета; методологічні підходи; принципи) і варіативної (диференціація задач, змісту, методів і прийомів, засобів, форм досягнення мети з урахуванням різних суб'єктів соціалізованого процесу) складових; прагматичністю, так як виступає реальним уявленням позначеної мети, засобом організації практичних дій; відкритістю, так як пов'язана із зовнішнім середовищем і складна за своєю структурою.

Для реалізації зазначеної моделі було розроблено комплекс соціально-педагогічних умов економічної соціалізації дітей у дошкільному навчальному закладі, який включав: впровадження компонентів економічної освіти у